

NÁVRH PLÁNU ČINNOSTI VLASTIVĚDNÉHO MUZEA V OLOMOUCI NA ROK 2011

Vlastivědné muzeum v Olomouci prochází a bude procházek i v následujícím roce 2011 obdobím, které je poznamenáno základním problémem návštěvnosti, a to vstupem návštěvníků VMO do prostor, které procházejí rekonstrukcí a renovací, a prostor expozičně téměř vyprázdněných. Z tohoto důvodu se VMO v roce 2011 zaměří ve své činnosti především na snahu dokončit opravy a rekonstrukce hlavní budovy a hlavně výstavních prostor a dobudování nových stálých expozic pro návštěvníky muzea.

Samotnou činnost VMO lze v roce 2011 rozdělit do těchto hlavních aktivit:

- *investiční aktivity VMO*
- *zbudování stálých expozic a s tím spojených výstavních prostor*
- *odborná sbírková a vědecká činnost*
- *edukační a kulturně–výchovná činnost*
- *spolupráce s ostatními institucemi kraje, především muzejními*
- *výstavní činnost*
- *naplnění koncepce „otevřeného muzea“*

Stěžejní aktivitou VMO pro rok 2011 je nesporně zbudování stálých expozic historie a přírodovědy v prostorách hlavní budovy.

K tomuto úkolu je nutná koordinace všech pracovníků muzea, vytvoření tzv. „výrobních pracovních skupin“ na obou ústavech, které budou mít hlavní konzultační poslání při tvorbě a realizaci expozic. Další nutností je aktivní spojení investičních realizací v jeden plánovaný celek. Je nutné připravit přesný plán navazujících investičních akcí, tak aby byly prováděny v logické návaznosti na celku – harmonogram prací.

Odborná sbírková a vědecká činnost se musí v následujícím období zaměřit především na zajištění digitalizace a evidence sbírek.

Vědecká činnost pracovníků VMO by měla vyvrcholit odbornými konferencemi s aktivní účastí obou odborných ústavů. Konference s pracovním názvem „Baroko ve městě“ by měla proběhnout v závěru měsíce března 2011 jako součást výstavy Olomoucké baroko, a právě VMO a jeho HÚ by měli být hlavními organizátory této konference. V měsíci říjnu by se měla realizovat, spoluúčastí ze strany VMO, konference PÚ.

Výstavní činnost bude realizována podle předpokladů v omezených prostorech (budou již zahájeny rekonstrukce a investiční akce podle plánu), přesto proběhne stěžejní výstava VMO, která neměla několik let v Olomouci obdoby, a to výstava realizovaná ve spolupráci s MUO nazvaná „Olomoucké baroko“. VMO bude zajišťovat na téměř 900 m² část výstavy „měšťanské baroko“. Spolupráce s MUO formou jednotné prezentace, jednotných vstupenek, jednotné propagace apod. je nový směr cesty VMO – otevřenost a spolupráce.

V roce 2011 plánujeme rovněž otevření nových stálých expozic:

- *Tajemství z hlubin času (Denisova 30)*
- *Historie starobylé univerzity (budou-li dokončeny expozice)*
- *Osobnosti Olomoucka (budou-li dokončeny expozice)*

Naplnění koncepce „otevřeného muzea“ je rovněž aktivita úzce spojená s realizací a tvorbou expozic. Smyslem je otevření muzea pro širokou veřejnost, zviditelnění muzea navenek, např. přepracované internetové stránky muzea s důrazem na informovanost škol, zřízení muzejní prodejny, změna přístupu do muzea z hlavní pěší zóny od tramvajové zastávky, otevření a dovybavení dětské herny a edukačních pracovišť, nové propagační a reklamní aktivity apod.

Ke splnění tohoto cíle byl zřízen nový útvar – odbor marketingu a styku s veřejností, jehož náplní práce bude rovněž zpracovat pro následující tříleté období plán (konceptního) rozvoje muzea, včetně dlouhodobého plánu vlastní výstavní činnosti.

Stěžejní investiční akce pro rok 2011 :

Rekonstrukce elektroinstalace v hlavní budově	15 000 000,- Kč
Tvorba nových stálých expozic	18 000 000,- Kč
Vybavení zrekonstruovaného Václavkova sálu	600 000,- Kč
Zbudování WC pro invalidy v Arboretu B.L.	400 000,- Kč
Park – rekonstrukce Čechy pod Kosířem	2 000 000,- Kč
Zámek - část rekonstrukce Čechy pod Kosířem	8 000 000,- Kč

Podrobnější zpráva, včetně plánu dalšího rozvoje VMO, projektu dalšího využití zámeckého areálu v Čechách pod Kosířem, podrobného plánu výstav na rok 2011 a popisu jednotlivých investičních akcí i s jejich přesahem z roku 2010, je uvedena v materiálu „Priority Konceptce rozvoje Vlastivědného muzea v Olomouci“, který je součástí tohoto dokumentu.

Problémy, které zůstávají k řešení i po roce 2011:

- **Rekonstrukce a využití Letního refektáře Klášterní Hradisko.**
- **Využití (i prodej) objektu ve Vodární ulici v Olomouci.**
- **Využití tzv. „Domečku“ v prostorách VMO:**
- **Najít nové depozitáře pro sbírky PÚ a archeologie (Chudobín je nevhodný)**
- **Výhledově zvýšit stavy pracovníků (doobsadit kurátory sbírek).**
- **Celkové rekonstrukce areálu Čechy pod Kosířem.**

NÁVRH PLÁNU ČINNOSTI HISTORICKÉHO ÚSTAVU VMO

Priorita – spolupráce na projektu a realizaci stálých expozic muzea (návštěvy muzeí, konzultace, návrhy doplnění scénářů apod.)

Důležitým úkolem Historického ústavu v roce 2011 bude po roce 2010 věnovanému stěhování sbírek prezentační činnost pro veřejnost, zejména realizace expozic – *Historie Olomouce, Tajemství z hlubin času, U nás na Hané*. Pro veřejnost připraví Historický ústav výstavy *Olomouc na starých fotografiích a Historické hračky a stavebnice Merkur* s doprovodnými programy. Instalována bude i jedna převzatá výstava – *Doba měst a hradů*. Ve spolupráci s Muzeem kočárů v Čechách pod Kosířem se uskuteční výstava *Kočáry*. Pokračovat budou doprovodné akce k výstavě *Baroko*, která v roce 2011 ještě bude pokračovat a vyvrcholí vědeckou konferencí „*Město v baroku, baroko ve městě*“.

Konzervátorská dílna se postará o očistu a opravy sbírkových předmětů vybraných odbornými pracovníky pro výstavy a expozice.

Zároveň s tím je třeba pokračovat v dalším vybalování a ukládání sbírkových předmětů v nově opravené budově v Denisově ul. Sbírkové předměty budou postupně digitalizovány, vybaveny čárovými kódy a inventarizovány podle požadavků periodických inventur. Sbírkové předměty budou podle finančních možností doplňovány o sbírkové předměty v souladu s plánem sbírkové činnosti muzea.

Postupně budou řešeny fondy, kterým chybí kurátor. Z depozitáře v Chudobíně je třeba převést a uskladnit v budově depozitářů sbírkové předměty z fondů Etnografie, Umělecký průmysl a Průmysl, obchod, řemesla.

Podíl na vytvoření stálé expozice v zámku v Čechách pod Kosířem.

1. Péče o sbírky

Předpokládaný počet nárůstu sbírek v rámci běžné činnosti plánuje HÚ na cca 100 ks. V souladu s probíhajícím vybalováním a postupným ukládáním sbírek Historického ústavu v nové budově v Denisově ul. bude probíhat periodická zákonná 10% inventarizace ukládaných sbírkových předmětů v roce 2011 bude probíhat po zápisu do CES evidencí dle zákona.

Ve všech obsazených fondech bude provedena aktualizace údajů a údaje o přírůstcích budou zaslány do CES po schválení sbírkotvorné komise – **všichni správci sbírkových fondů**.

2. Zápůjčky a výpůjčky

Celkem je ze sbírek HÚ VMO do ostatních institucí zapůjčeno 2510 položek. Z nich nejvíc do Národního muzea v Praze, na zámek v Náměšti na Hané, do Muzea umění Olomouc a Muzea Novojičínska, dále na UP Olomouc, Magistrát města Olomouce a Římskokatolickou farnost sv. Václava Olomouc.

- Zápůjčka historických hraček a stavebnice Merkur na výstavu ve VMO - hračky
- Zápůjčka stavebnic ze sbírky sběratele Jiřího Mládky a hračky ze sbírky Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně – hračky
- Výpůjčka výukových modelů z fondu Zemědělství – pro Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze
- Výpůjčka kočárů a jejich příslušenství z Muzea kočárů v Čechách pod Kosířem

3. Věda, výzkum, odborná prezentace a publikace

- Organizace mezinárodní vědecké konference „*Město v baroku, baroko ve městě*“ (16. a 17. 3. 2011 ve VMO) – historici
- Účast na seminářích k dějinám kartografie (Přírodovědecká fakulta UP), k regionální historii, k dějinám školství – školství
- Účast - Historické knižní fondy (VKOL) – knihovnice
- Účast - Seminář muzejních knihoven – knihovnice
- Účast - Muzejní veletrh – Mgr. Zdražil
- *Soubor archeologických nálezů z hradu Rabštejna* (k.ú. Bedřichov, okr. Šumperk) – článek do Zpráv VMO – archeolog
- *Raně novověké narativní prameny z prostředí augustiniánských kanonií Čech a Moravy* - článek do Zpráv VMO – Mgr. Hradil
- odborné články (všichni odborní pracovníci)
- populární a informační články pro tisk v oboru své činnosti (všichni odborní pracovníci)

4. Dílny a exkurze vlastní

- exkurze pro studenty UP (palné a chladné zbraně, seznámení s uložením sbírek ve VMO – Bc. Stecker, Sbírková knihovna, muzeologická literatura – Mgr. Habustová)
- Komentované prohlídky výstav *Olomouc na starých fotografiích a Historické hračky a stavebnice Merkur* - Prezentace výstav v rozhlase – PaedDr. Drtílková
- Příprava a realizace přednášek o pravěku Olomoucka včetně prohlídek expozice – Mgr. Hlubek
- Přednáška v rámci výstavy Olomoucké baroko „*Každodenní život v barokním klášteře*“ (leden 2011, VMO) - Mgr. Hradil
- Přednáška pro univerzitu třetího věku UP Olomouc na téma: *Olomoucký mučedník Jan Sarkander* (letní semestr 2011) – Mgr. Hradil
- „*Olomoucké baroko*“ – komentované prohlídky – Mgr. Zdražil
- *Muzejní noc* – odborné komentované prohlídky a jejich příprava - všichni pracovníci HÚ

5. Spoluúčast na výstavách cizích subjektů

- Spolupráce na *Expozici Času ve Šternberku*
- Plánovaná spoluúčast na výstavách ve Šternberku – Klášteře
- Plánovaná spoluúčast na výstavách v zámku v Náměšti na Hané
- Pokračování – Drahanovice – Černá věž
- Pokračování – Uničov – Vodní branka

NÁVRH PLÁNU ČINNOSTI PŘÍRODOVĚDNÉHO ÚSTAVU VMO

Priorita – spolupráce na projektu a realizaci stálých expozic muzea (návštěvy muzeí, konzultace, návrhy doplnění scénářů apod.)

Nejdůležitějším úkolem bude dopracování a vybudování nové stálé *Přírodovědné expozice*.

Podíl na vytvoření muzejní expozice *Tajemství z hlubin času* na Denisově ul. č.30.

Podíl na vytvoření muzejní expozice v zámeckém areálu v Čechách pod Kosířem.

Rozšíření depozitáře geologie krasu a paleontologie do suterénu pod stávající geologické depozitáře.

Vybudování badatelny pro geologické obory a geologickou dílnu ve vhodném prostoru v suterénu naproti geologickým depozitářům.

Pokračování v revitalizaci zámeckého parku v Čechách pod Kosířem dle připravovaného plánu.

Pokračování prací na úpravách parku a zázemí Arboreta v Bílé Lhotě.

1. Péče o sbírky

- Správci fondů budou provádět svépomocí ochranu a desinsekcí sbírek s výjimkou speciálních prací (plynování, reparaace aj.) a reparaací, které budou provedeny dodavatelsky.
- Laboratoř Banky semen ohrožených druhů rostlin přesunout ze stávající místnosti (součást pracovny 33) do skladu na východním parkánu.
- Doplnění sbírkových fondů PÚ bude probíhat formou vlastní dokumentační, odborné a vědecko-výzkumné činnosti, formou nákupů, u podsbírký BSOD převzetím vzorků od pracovníků Správ CHKO, NP, AOPaK a ČSOP.
- V roce 2010 bylo reorganizováno uložení části entomologických sbírek v depozitáři č. 33, které bylo umožněno přesunem části zoologické podsbírký do depozitáře na Denisově ulici. Počítá se s přesunem další části zoologické podsbírký na Denisovu ulici a uvolněním prostor v depozitáři 33 pro entomologickou podsbírký.
- provedení 10 % inventarizace ukládaných sbírkových předmětů
- bude probíhat zápis do CES dle zákona

2. Zápůjčky a výpůjčky

Celkem je do ostatních institucí zapůjčeno 1947 položek ze sbírek PÚ VMO, z toho 1268 ks je v Botanickém ústavu AV ČR, 204 ks na Botanickém oddělení Národního muzea, 203 ks na Biologické fakultě Jihočeské univerzity, 76 ks na Katedře botaniky Přírodovědecké fakulty UK v Praze, 71 ks v Muzeu Prostějovska a dalších.

3. Věda, výzkum a odborné prezentace a publikace

a) Publikační činnost navazující na vědecko-výzkumnou činnost a práci se sbírkami

- každý odborný pracovník zpracuje minimálně 1 odborný článek v oboru podsbírký, kterou spravuje
- článek pro zahraniční časopisy: pracoviště entomologie

b) Popularizační články

- všichni odborní pracovníci budou publikovat popularizační články v oboru své činnosti.

Prezentace na konferencích a seminářích

- účast na seminářích botanické komise AMG / botanické pracoviště
- účast na seminářích komise pro muzejní pedagogiku a práci s veřejností AMG / botanické pracoviště
- účast na semináři „Moravskoslezské paleozoikum“ / paleontologické pracoviště
- Zoologické dny 2011 Praha / pracoviště entomologie i zoologie.

5. Spoluúčast na výstavách jiných subjektů

- **Proměny vitošovského vápence** – zájem Vápenky Vitošov o realizaci stálé expozice v připravovaných prostorách v obci Hrabová / geologické pracoviště
- **Zkameněliny – archiv života**, zájem projevily instituce: Muzeum Jesenicka a Muzeum Kroměřížska; termíny dosud nebyly dohodnuty / paleontologické pracoviště
- **Stopy v kameni**. zájem projevila instituce: Muzeum Vysočiny v Jihlavě; termín dosud nebyl dohodnut / paleontologické pracoviště
- **Tajemný svět lišejníků** / botanické pracoviště
- **Stroj času** – výstup ze školního projektu ZŠ Nová, Hranice: spolupráce v rámci projektu Kulturně-historické dědictví pro trvale udržitelný rozvoj místních komunit / edukační a botanické pracoviště
- Miniexpozice **Minerály poprvé popsáné na území Olomouckého kraje**: instalace / mineralogické pracoviště
- **Zahraniční prezentace** - spolupráce s Agenturou NATURA Opava na přírodovědných programech řešených u Prevezy v Řecku: podíl na přírodovědných programech v ČR a při zpracování environmentálních výchovně-vzdělávacích programů pro účastníky v Řecku / geologické pracoviště
- zoologické pracoviště
 1. Spolupráce na výzkumu fenologie ptáků a hostitelského parazitizmu. Department of Biology, NTNU, Trondheim, Norsko.
 2. Spolupráce na celoevropském projektu studia barevné variability lejsků. Department of Biology, University of Turku, Finsko.
- paleontologické pracoviště:
 1. spolupráce na antropologickém slovníku

Ústavní vědeckovýzkumné a odborné úkoly

- entomologické pracoviště:
 1. Regionální faunistický výzkum Heteroptera.
 2. Mateřské efekty a pohlavní výběr u rodu *Ficedula*.
 3. Ektoparaziti v ptačích hnízdech.
- botanické pracoviště:
 1. Banka semen ohrožených druhů rostlin
 2. Základní botanický průzkum v regionu.
 3. Dormanční mechanismy vzácných a ohrožených druhů rostlin, germinační testy.
 4. Odborná spolupráce s ABL a Čechy p. Kosířem.
 5. Mapování výskytu a zajištění genofondu vybraných zvláště chráněných a vzácných druhů NP Podyjí / spolupráce s NP Podyjí a VÚP Troubsko.
 6. Determinační znaky čeledi *Asilidae* / vědecká kresba.

- zoologické pracoviště:
 1. Reprodukční biologie plcha velkého na Střední Moravě.
 2. Studium hybridní zóny lejska bělokrkého a lejska černočelého v Jeseníkách.
 3. Studium biologie plšika lískového a plcha lesního.
 4. Dopady globálních klimatických změn na fenologické projevy u ptáků.
- paleontologické pracoviště:
 1. geologie a paleontologie malonínské hráště – výzkum fosilních stop a zkamenělin mírovského paleozoika (v okolí Městečka Trnávky)
 2. paleontologie a fosilní stopy Nízkho Jeseníku a Dražanské vrchoviny
 3. stav paleontologických lokalit moravického souvrství Nízkého Jeseníku
- geologické pracoviště:
 1. čtvrtá etapa záchranného karsologického výzkumu vápencové lokality Vitošov – sledování a dokumentace geologicko-karsologických jevů
 2. dokumentace geologických objektů regionálně-geologického a strukturně-tektonického významu na území OK
 3. revize krasových jevů OK v součinnosti skupin ZOČSS sever; Javoříčský a Mladečský kras (lokalita Holý vrch)
- mineralogické pracoviště
 1. dokumentace současného stavu mineralogických lokalit na území Olomouckého kraje
 2. mineralogický výzkum reliktní historické těžby nerostných surovin na Olomoucku
 3. revize opuštěných ložisek nerostných surovin OK
 4. revize reliktní důlních děl po těžbě nerostných surovin ve Velkém kotli – Hrubý Jeseník
 5. fotodokumentace mineralogických lokalit OK / v součinnosti s MgA. P. Rozsívalem

6. Podíl na grantech

- Výzkumný záměr PŘF UP Olomouc: Životní strategie živočichů: proximativní a ultimativní mechanismy / Výzkumný záměr MŠMT 6198959212 / na záměru PŘF UP se podílejí pracoviště zoologie a entomologie
- Zpřístupnění botanických sbírek českých muzeí pomocí veřejně přístupné databáze a jejich zapojení do celosvětových informačních programů zaměřených na biodiverzitu, MZM Brno (v případě přijetí projektu v prosinci 2010) / botanické pracoviště

7. Vzdělávání pracovníků

- Aktivní účast na determinačních kurzech a terénních exkurzích (botanika, bryologie, lichenologie) / Mgr. Magda Bábková Hrochová
- Kurzy zaměřené na muzejní pedagogiku a metody v ní využívané (artefiletika, dramatika, zážitková pedagogika) – nutné pro muzejně-pedagogickou a lektorskou činnost / Mgr. Monika Dokoupilová, Mgr. Magda Bábková Hrochová
- Kurz **Dramatická výchova pro současnou školu**; akreditace MŠMT pod č. 3363/2009-25-71 (Sdružení pro tvořivou dramaturgii v Praze a Katedra výchovné dramaturgiky DAMU) – Mgr. Monika Dokoupilová, Mgr. Magda Bábková Hrochová
- Vzdělávací cyklus projektu **Kulturně-historické dědictví pro trvale udržitelný rozvoj místních komunit** / Mgr. Monika Dokoupilová, Mgr. Magda Bábková Hrochová

Návrh plánu činnosti Útvaru marketingu a styku s veřejností

I. Výstavnictví

- zpracování plánu výstav do r. 2015 ve spolupráci s HÚ a PÚ, s důrazem na výstavy z vlastních sbírek (cca 2–3 velké výstavy ročně)
- návrh na nákup nebo vlastní výrobu nového výstavního fundusu
- spolupráce na expozicích Tajemství z hlubin času, Z historie starobylé univerzity (s UP), Osobnosti Olomoucka (s OK, Statutárním městem Olomouc)
- přesun expozice Od orloje k hodinám
- návrh jednotného výtvarného řešení chodeb a společných prostor VMO včetně označení

II. Edukační činnost

- zkvalitnění spolupráce se základními a středními školami: vydávání internetového čtvrtletníku s nabídkou edukačních programů, přednášek, kulturních akcí pro školy; spolupráce se Zpravodajem školství Olomouckého kraje
- realizace a lektorování stávajícího programu *Střepy aneb cesta za miskou* v expozici Pravěk Olomoucka
- příprava materiálů a učebních pomůcek pro programy
- průběžné dovybavení muzejní herny
- zřízení zázemí pro edukaci v expozici Tajemství z hlubin času
- aktivní účast na konferencích a seminářích (muzeologie, muzejní pedagogika, animace, dramatika, ekologie, environmentální a multikulturní výchova)

III. Služby veřejnosti a reklama

- návrh na vybavení prostoru nového vchodu do muzea z nám. Republiky: pokladna, šatna, odpočinková zóna, muzejní shop
- návrh na vybavení Václavkova sálu a klubovny
- návrh plánu využití Václavkova sálu a klubovny VMO
- návrh sortimentu do muzejního shopu (upomínkové předměty, hračky, publikace)
- návrh na využití atria
- návrh na zařízení a služby muzejní kavárny (internetová kavárna)

- nové grafické zpracování plakátů s měsíčním programem, obnovení jejich distribuce v prostředcích MHD
- rozesílání programu sdělovacím prostředkům
- zpracovat nové plakáty k jednotlivým stálým expozicím i k Arboretu Bílá Lhota
- vyhlásit soutěž na nové logo VMO
- zpracovat návrh vlajky VMO
- zpracovat návrh poutače k novému vchodu
- navrhnout banner na dveře do kostela
- inovace vývěsek ve zdi na nám. Republiky
- návrh na poutač k expozici na Denisově 30
- návrhy na výrobu upomínkových předmětů VMO (záložky, pohlednice, tašky...)

IV. Ediční a publikační činnost

- zpracování edičního plánu do r. 2013 (Zprávy VMO, katalogy výstav, monografie...)
- redakční práce na publikacích VMO
- pravidelná aktualizace a rozšiřování www.vmo.cz

V. Spolupráce s UP

- na Univerzitě třetího věku, od r. 2005 je realizován modul Kultura v minulosti a současnosti, v případě zájmu UP možnost rozšíření o další modul (přírodovědný)
- nabídka využití Václavkova sálu k promócím UP
- spolupráce s UP na konferencích
- ideová spolupráce na stálé expozici Historie UP

VI. Správa sítě

- zpracování plánu instalace počítačové sítě do výstavních sálů, Václavkova sálu, servis počítačové sítě a audiovizuální techniky
- práce s komunikační technikou
- instalování, správa a diagnostika hardware a software
- budování, kontrola bezpečnosti a provoz serverů a počítačové sítě VMO
- údržba a zálohování databází
- kontrola dodržování ochrany autorských práv v oblasti software
- zajišťování oprav hardware výpočetní techniky

Plán výstav na rok 2011

Výstava betlémů	do 23. 1.	1. patro, sál
Adonisova zahrada	do 27. 2.	Severní sál
Olomoucké baroko	do 27. 3.	Velký sál, herbarium
Stroj času	od 11. 3. do 17. 4.	chodba přízemí vlevo
Kuky se vrací	od 28. 4. do 31. 7.	Velký sál
Výstava kaktusů (VSMO)	od 1. 6.	atrium
Staré tisky, mapy (VKOl)	od 2. 9. do 2. 10.	Severní sál (Západní sál)
Fotografové, filmaři a ilustrátoři LKO	od 2. 9. do 2. 10.	Předsálí
Terarijní zvířata	od 30. 9. do 16. 10.	klubovna
Pocta k osmdesátinám J. Suchého	od 20. 10. do 15. 1. 2012	Velký sál
Arabela	od 4. 11. do 4. 1. 2012	Václavkův sál (Západní sál)
Vánoční výstava	od 2. 12.	